

STANJE NA PODROČJU VINOGRADNIŠTVA IN VINARSTVA V SLOVENIJI

1) POVRŠINE

V register pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) je vpisanih 15.500 ha vinogradov, pridelek se redno prijavlja iz 14.200 ha, iz zajema rabe kmetijskih zemljišč pa je razvidno, da imamo na ozemlju Republike Slovenije nekaj manj kot 18.550 ha vinogradov. V RPGV je vpisanih 30.000 pridelovalcev grozdja in skoraj vsi so tudi pridelovalci vina, za stekleničenje je registriranih dobrih 2300 pridelovalcev, od tega je 11 večjih (preko 500.000 litrov letno). V integrirano pridelavo je bilo v letu 2017 vključenih 818 ha, v ekološko pa v letu 2016 536 ha vinogradov.

Tabela: *Razdrobljenost pridelave* (velikostni razredi glede na površino vinogradov, ki jih obdeluje posamezen pridelovalec; vir: RPGV, stanje 28. 5. 2018)

Velikostni razred	Površina vinogradov (ha)	Št. pridelovalcev
< 0,1 ha	900 (5 %)	12159 (41 %)
0,1 – 0,5 ha	2740 (18 %)	12797 (43 %)
0,5 – 1 ha	1371 (9 %)	1956 (7 %)
1 – 2 ha	1751 (11 %)	1251 (4 %)
2 – 5 ha	2721 (18 %)	879 (3 %)
> 5 ha	6040 (39 %)	442 (1 %)

Več kot 90 % pridelovalcev na območjih, kjer je velikostna struktura najbolj razdrobljena (Štajerska Slovenija, Prekmurje, Dolenjska, Bela krajina, Bizeljsko-sremič) obdeluje manj kot 1 ha vinogradov; manj kot 0,5 ha pa obdeluje večina pridelovalcev v vinorodnih območjih Prekmurje (95 %), Dolenjska (94 %) in Bela krajina (93 %).

Največji premiki k izboljšanju velikostne strukture vinogradov so se zgodili na območju vinorodnega okoliša Goriška Brda, in sicer v tem okolišu 62 % pridelovalcev obdeluje več kot 1ha vinogradov, 16 % pa jih obdeluje več kot 5 ha vinogradov. V tem vinorodnem okolišu je površina vinogradov po rabi kmetijskih zemljišč praktično enaka kot površina vpisana v register (95 %). Medtem, ko je v okoliših z največjo razdrobljenostjo ta delež ponekod tudi le 60 %.

2) PRIDELKI

Na obseg letnega pridelka vplivajo predvsem vremenske razmere v posameznem letu. Glavnino pridelka predstavljajo kakovostna vina z zaščitenim geografskim poreklom (70 %). Ocenjujemo, da se v RS letno pridelava med 80 in 90 mio. litri vina, pri čemer ga je 30% za samooskrbo in temu ustrezno ta pridelava ni registrirana.

Količina pridelka po letih, prijavljena v RPGV (v 1000 litrih)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
64.088	52.071	55.135	49.379	57.582	44.810	54.243	47.827	62.285	51.809	52.524

Gibanje zalog po letih (v 1000 litrih; vir: RPGV; stanje zalog na dan 31.7.)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
32.359	40.179	41.245	38.095	34.679	41.108	33.888	30.314	26.709	26.887	33.100

Na vinorodnem območju Slovenije pridelujemo 48 sort vinske trte, zastopanost glavnih sort (vir RPGV, november 2017):

Sorta	%
Laški rizling	12 % (1913 ha)
Refošk	8 % (1350 ha)
Chardonnay	7 % (1197 ha)
Sauvignon	7 % (1148 ha)
Malvazija	6 % (933 ha)
Žametovka	5 % (854 ha)
Merlot	5 % (821 ha)
Modra frankinja	4 % (703 ha)
Rebula	4 % (616 ha)
Rumeni muškat	4 % (613 ha)
Renski rizling	4 % (607 ha)

3) POTROŠNJA

Na EU nivoju se dela ocena potrošnje na osnovi pridelka, uvoza, izvoza in gibanja zalog – trenutno so razpoložljivi podatki za vinsko leto 2010/11 in ti za Slovenijo znašajo 36,3 litra/prebivalca. Na podlagi istega vira znaša povprečje EU-27 26,4 litra/prebivalca (največje porabnice Francija s 43,9 litri, Portugalska 43,2 litra in Luksemburg 42 litra; Slovenija je na 5. mestu).

Po podatkih SURSa znaša poraba vina v RS 43,0 litra/leto na prebivalca (2015/2016).

4) CENE VINA

Povprečne cene vina na domačem trgu so po podatkih tržno informacijskega sistema, kjer se spremljajo cene pri pridelovalcu, kot sledi (SIT/liter; od 2007 dalje: €/hl):

Kakovost vina	Namizno vino		Deželno vino PGO		Kakovostno vino ZGP		Vrhunsko vino ZGP	
	Belo	Rdeče	Belo	Rdeče	Belo	Rdeče	belo	Rdeče
2004	143,33	157,82	179,85	289,79	290,12	444,19	809,48	967,74
2005	150,89	167,11	180,26	245,55	265,27	446,25	782,78	947,69
2006	154,11		209,40		339,76		1001,10	
2007	68,02 €/hl		98,36 €/hl		145,63 €/hl		433,56 €/hl	
2008	72,06 €/hl		101,94 €/hl		158,73 €/hl		440,73 €/hl	
2009	73,11 €/hl		92,27 €/hl		144,17 €/hl		450,28 €/hl	
2010	52,27 €/hl		118,79 €/hl		191,82 €/hl		534,88 €/hl	
2011	74,15 €/hl		117,57 €/hl		201,30 €/hl		558,33 €/hl	
2012	76,78 €/hl		122,47 €/hl		209,30 €/hl		551,21 €/hl	

2013	94,05 €/hl	117,41 €/hl	232,54 €/hl	509,05 €/hl
2014	116,99 €/hl	134,00 €/hl	216,99 €/hl	541,76 €/hl
2015	116,63 €/hl	157,99 €/hl	238,03 €/hl	542,53 €/hl
2016	120,31 €/hl	143,70 €/hl	241,35 €/hl	605,92 €/hl
2017	124,13 €/hl	126,14 €/hl	247,45 €/hl	543,55 €/hl

Vir: TIS

V tabeli se nahajajo cene pri pridelovalcu vina (delež proizvajalca v drobnoprodajni ceni pa v povprečju znaša pod 50 % !).

5) UVOZ / IZVOZ

Uvoz in izvoz v 1000 litrih (vir: SURS)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Izvoz	4.317	5.117	6.199	5.226	5.572	4.682	8.086	7.686	5.317	4.677	5.851
Uvoz	6.703	6.757	6.415	7.175	9.931	8.697	9.454	12.971	14.021	13.391	12.049

Uvažamo v glavnem namizno vino, ki ga glede na strukturo pridelave in potrošnje primanjkuje, izvažamo kakovostno. Vrednost izvoza v 2017 je znašala 13,4 mio.€, vrednost uvoza pa 13,3 mio.€; v 2016 je znašala vrednost izvoza 13,9 mio.€, vrednost uvoza pa 13,0 mio.€ .

Glavni trgi za slovensko vino so: Nemčija, ZDA, Hrvaška, Nizozemska, Bosna in Hercegovina ter v zadnjih letih Češka. Glavne države izvoznice na naš trg so: Makedonija, Italija, Nemčija in Madžarska.